

Kıskançlık kavramı üzerine

Mine Karagöz: “İslâm’da kıskançlık kavramı nedir? Bilgi almak istiyorum. Allah razı olsun.”

İki türlü kıskançlık vardır: Biri haram, diğeri sünnettir. Sırayla görelim:

1- “Hased” karşılığı kullanılan kıskançlık. Müslüman kardeşinin iyiliğini çekememekten ve kötülüğünü istemekten ibâret olan bu kıskançlık, bir kötü huydur. Haramdır.

2- Eşimizi, kızımızı, kız kardeşimizi, annemizi ve sâir mahremlerimizi nâmahremlere karşı korumayı ifâde eden içimizdeki sevk-i İlâhî (iç güdü) de dilimize kıskançlık olarak girmiştir. Bu kıskançlık sünnettir. Peygamber Efendimiz (asm) bu kıskançlığı teşvik ve tavsiye etmiştir.

Resûl-i Ekrem Efendimiz (asm) buyurmuştur ki: “Allah, mahremlerini namahremlerden kıskanan kullarını sever.”¹

Mahremini kıskanmak, mahremini haramdan koruyan ve onu helâl sınırları içinde barındıran güzel bir örtüdür. Kur’ân, “Onlar sizin örtünüz, sizler de onların örtülerisiniz.”² âyeti ile eşleri harama karşı birbirleri için örtü îlân ediyor. Bu örtünün önemli bir ayağı kıskançlıktır. Çünkü kıskançlık damarıyla beyini haramlardan çekip alan kadın da, karısını açık saçıklıktan ve erkeklerle terbiye sınırlarını incitecek derecede muhatap olmaktan alıkoyan erkek de aslında yekdiğerini Allah’ın rızasına, takvaya, Allah korkusuna, Cehennemden korunmaya ve Cennete girmeye dâvet etmiş ve yol açmış olmaktadır.

Nitekim erkek için haram bakışlar ne kadar kötü ve haram ise, kadın için de açık saçıklık o kadar onur kırıcı ve harama dâvet edicidir. Netice itibariyle; erkeği haram bakışlardan ve haram meyillerden alıkoyan kadının kıskançlığı da, kadını açık saçıklıktan ve erkeklerle ar damarını çatlatacak derecede muhatap olmaktan alıkoyan erkeğin kıskançlığı da Allah’ın rızası yolunda atılmış en fitrî ve en saygı değer birer adımdır.

Daha açık konuşalım: Erkeğinin gözünün harama kaymasını kadın kıskanıyorsa; bu güzel bir huydur ve kadın—kendisi bilsin, bilmesin—bu tavrı Allah adına gösteriyor.

Çünkü “Mü’min erkeklere söyle: Gözlerini haramdan sakınsınlar”³; “Allah gözlerin gizlice harama bakışını da bilir, gönüllerin sakladığını da”⁴ buyuran, Cenâb-ı Allah’tan başkası değildir.

Keza kadınının açık saçık giyinmesini ve başkalarıyla cazibeli biçimde muhatap olmasını erkek kıskanıyorsa eğer; bu erkek için de güzel bir huydur ve erkek—kendisi bilsin, bilmesin—bu tavrı Allah adına gösteriyor. Çünkü “Mü’min kadınlara söyle: Gözlerini bakılması yasak olandan çevirsinler, iffetlerini korusunlar, süslerini kendiliğinden görünen kısmı müstesna açmasınlar. Başörtülerini yakalarının üzerine salsınlar. Süslerini kocalarından veya babalarından... başkasına göstermesinler”⁵ ve “Eğer takva içinde olmak isterseniz, namahremlerinle cazibeli ve çekici bir eda ile konuşmayın. Ki, kalbi bozuk olanlar bir ümide kapılmasın. Konuşurken ciddiyet ve ağırbaşlılıkla söz söyleyin”⁶ buyuran Kur’ân’dan başkası değildir.

Üstad Bedüzzaman Hazretleri, kadın ve erkek arasındaki şiddetli bağlılığın yalnız dünyevî hayatın ihtiyacı için olmadığını; kadının kocasına yalnız dünya hayatında değil, ebedî hayatta da hayat arkadaşı olduğunu; böylesine değer verilen kadının da, ebedî hayat arkadaşı olan kocasının nazarının dışında başkasının nazarını kendi güzelliklerine çekmek suretiyle, kocasını kendisinden darıltmaması ve onu kıskandırmaması gerektiğini kaydeder.⁷

Demek eşlerin birbirlerini yabancılardan ve nâmahremlerden kıskanmaları bir örtüdür; bu, yaşanmalıdır.

Fakat kıskançlığı bir kâbus hâline getirmemeye dikkat etmek lâzımdır. Kıskançlığı abartarak aile yuvasının yıkılmasına kadar götürmek doğru değildir. Kıskançlık, haramlara karşı örtü mahiyetini korumalı; bunun ötesinde akıldan uzaklaşarak ve duygusallığı başına geçirerek zorbalıklara, zulümlere, ayrılıklara, boşanmalara ve cinayetlere kesinlikle sebep olmamalıdır.

Bilinmelidir ki, eşine karşı haddi aşmayan kıskançlık ne kadar iyi bir huysa; hak, adalet, merhamet, müsamaha, iyi niyet, iyi zan, güven, aff ve bağışlama da en az, “tadında bırakılan kıskançlık” kadar iyi birer huydur. Normal seyrinde iyi huylarımızdan olan kıskançlığı; iftiraya, su-i zanna, kötü muameleye, dargınlığa, kırgınlığa, kavgaya, geçimsizliğe, mutsuzluğa, ayrılığa ve cinayete vardıracak derecede abartılı kullanmak zulümdür.

Dipnotlar:

1- Câmiü’s-Sağîr, 2/1078.

- 2- Bakara Sûresi, 2/187.
- 3- Nûr Sûresi, 24/30.
- 4- Mü'min Sûresi, 40/19.
- 5- Nûr Sûresi, 24/31.
- 6- Ahzab Sûresi, 33/32.
- 7- Lem'alar, s. 198, 199.